

Déli Hírlap

Redakció és kiadóhivatal: Timișoara, Piața Sf. Obeorghe (Ramaty-terület) 4. Telefonszám: Reggeli este kłeac óráig 222, másod 20 vagy 2-42. Egyes unión ára: 4 lei, Bukarestben 5 lei. Helyi elosztás: 20 Bilez, Amzírítben 20 paras, Jugoszláviában 3 dinár, Csehszlovákiában 1 Kč. Hírletételek díjazású szerződés.

**GAZDASÁGPOLITIKAI
NAPILAP**

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE DE

Előfizetési árak: Temesszóról és vidéken házhoz kézbesítés
havonként 60 lei, negyedévre 160 lei, félévre 300 lei, egész évre
540 lei. — Külföldön havonként 90 lei, negyedévre 230 lei,
félévre 430 lei, egész évre 900 lei, postai kézbesítéssel együtt.
A központi hivatalban és nyomdákban 20% kedvezményt élveznek.

1928 / SZOMBAT / MÁRCIUS 17

ÁRA 4 LEI / BUKARESTBEN 5 LEI

TIMIȘOARA, IV. ÉVF. / 63 SZÁM

Jajkiáltás

hallik az erdélyi bércek közül, a Székelyföld kis Athénjéből, Székelyudvarhelyről. A jajkiáltást nem egy ember, hanem egy iskola hallatja: a székelyudvarhelyi római katolikus gimnázium, amelyet végveszedelem fenyeget. Háromszáz esztendőes dicső multra tekint vissza ez a hírneves iskola, a nevezetes Sámbar Mátyás egykori iskolája. Háromszáz éven keresztül hirdette a tudományt, oktatta szépre és jóra az ifjúságot, amelynek lelkét fiaommá, művelté, a nemes és jó iránt fogékonyra igyekezett tenni. A századok során számos nagy elme került ki ebből az iskolából dicsőségére az iskolának és dicsőségére Erdélynek, hasznára a köznek és az emberiségnek. Az udvarhelyi katolikus gimnázium a három század leforgása alatt egyformán szeretettel ölelte keblére tanulóit, bármilyen nemzetiségűek és vallásuk is voltak azok. És ha végignézzük növendékeinek vaskos jegyzékét, akárhány román nevet is találunk ott, olyan neveket, amelyek büszkeséggel fénylenek a román kultúra és a román közélet égboltozatán.

A három évszázad folyamán egy sereg új és újabb középiskola emelkedett Székelyudvarhelyen a katolikus főgimnázium körül, valamennyi jeles hírre tett szert a székelység eme gócpontján, azonban a jelesek között a legjelesebbnek akkor is megmaradt ez az ősi iskola. De jött az idők fordulása, amikor az agrártörvény rátette kezét az iskolát fenntartó földekre, erdőkre. Sok iskola, melyet hasonló sors ért, már előbb kénytelen volt megszűnni. A székelyudvarhelyi római katolikus főgimnáziumot eddig nemesak szivóssága, hanem tanulóinak tandíja is megmentette ettől. Azonban az iskola költségei egyre emelkedtek, a bevételek pedig fogyatkoztak. És előállott annak a veszedelme, hogy esetleg már a jövő tanévben az anyagi hiánya miatt ez a híres iskola is kénytelen lesz megszűnni.

Ez ellen feljajdul most maga a főgimnázium. Jajkiáltása elhallatszik mindazokhoz, akik valaha ebben az iskolában tanultak és belőle szerzetest szőreztak. És elhallik mindazokhoz is, akiknek fiak, vagy apák voltak en-

nek az iskolának a növendékei. A jajkiáltás segélyt kér, anyagi segélyt, amely az iskola fennmaradásához elengedhetetlen. Nincsen arról szó, hogy bárki is erején felül adakozzék erre a célra. Azonban nem szabad elfeledni, hogy sok kiesi sokra megy. A fő az,

hogy mindenki, aki szíven hordja ennek a régi magyar iskolának a fennmaradását, szívesen adja azt a esekélyiséget, amit nélkülözhet. Egy régi iskola megmentéséről van szó és mindenki, aki ebben résztvesz, csak háláját rója le egy olyan intézet iránt,

amely sok-sok derék, tudós, hasznos polgárt nevelt századokon át. Aki adományát elküldi a székelyudvarhelyi római katolikus főgimnáziumnak, tulajdonképpen nem az iskolát ajándékozta meg, hanem a magyar kultúra oltárán hoz áldozatot. En.

Bukarest, március 16.

A nemzeti parasztpárt óriási előkészületeket tesz, hogy vasárnap a fővárosban tartandó kongresszusa minél impozánsabb legyen. A vidéki szervezetek elhatározták, hogy túntetőleg nagyszámú köldöttséggel képviseltek magukat a nagygyűlésen. A kongresszuson fel fog szólni a párt valamennyi vezérférfia és súlyos bírálatban részesítik a kormány politikáját. A sok vidéki gyűlés után a bukaresti kongresszust ütőkártyának tartogatta a nemzeti parasztpárt vezetősége, hogy a főváros közönsége előtt is igazolja politikájának létjogosultságát.

A pártelnökség a kongresszus utáni időre nagy utcai tüntetést tervez és ezt a szándékát tudomására adta a kormánynak is.

Ebben az ügyben Tatarescu belügyi államtitkár tegnap délután felkereste Maniu Gyulát és közölte vele, hogy a kormány megengedte a nemzeti parasztpárt bukaresti utcai tüntetését is, csak ahhoz ragaszkodik, hogy a Calea Victorieit kiméjék meg a tömegfelvonulástól. Maniu Gyula közölte a belügyi államtitkárral, hogy ragaszkodik a Calea Victoriein való felvonuláshoz is, garantálja azonban, hogy semmiféle rendzavarás nem történik. Tatarescu Maniu választát tudomásul vette és közölte a pártvezérrel, hogy ma adja tudomására a kormány elhatározását ebben az ügyben.

3 óraker

Csattan a csók nagy operett

6 óraker

Macska francia vigjáték

9 óraker

Mesék az írógépről a szezon slágeroperettje

Színház, vasárnap

A föld két sarkán át akarja körülrepülni a világot egy resicai származású mérnök saját maga által szerkesztett gépen

Temesvár, március 16.

Záborszky József a háború előtt a resicai gépgyárban dolgozott mint műszerész. Már akkor élénken foglalkoztatta a repülés problémája. 1908-ban konstruált magának acélrudakból és fából egy repülőgépet, amellyel egy helyből tudott a levegőbe emelkedni. Azonban nem ez volt annak a repülőgépnak az egyedüli nevezetessége, hanem inkább az, hogy nem volt motorja.

Ez volt az első motornélküli gép, amelynek azóta a nyugati országokban annyi utánzásával találkozunk.

Záborszky József Resicán semmiféle megértéssel és méltánnyal nem találkozott. Munkástársai ki-nevették, a gyár mérnökei pedig bolondnak tartották. Ez aztán annyira elkésztette, hogy kivándorolt Németországba.

Drezdában telepedett meg és azóta kizárólag repülőgépek építésével foglalkozik. A motornélküli repülőgépről már régen lemondott. Németországban sokan foglalkoznak a motor nélküli repülőgép tökéletesítésével. A Frankfurter Zeitung nemrég cikket írt erről a kérdéssel és megállapította, hogy ezek a gépek mind Záborszky husz esztendő előtti gépének elvei alapján készülnek. Maga Záborszky nagy távolságokra használatos repülőgépeket csinál és pedig motorral. Németországban számos repülőgépe van üzemben.

Habár szűkebb hazája annak idején gunyolta és halátlan volt vele szemben, Záborszky József mégse tud teljesen elszakadni attól a helytől, ahol gyermekkorát élte, ahol szülőinek sírja domborol és ahol még néhány rokona él. Olykor-olykor el szokott látogatni Resicára is. A véletlen hozta magával, hogy Németországba való visszautazása során találkozhatott vele. Beszélgettünk régi próbálkozásairól. Emlékeztem arra, hogy annak idején én már írtam azokról a kísérletekről, melyeket repülőgépevel a resicai Kereszthegy lapon fensikján végeztet.

— Hogyne emlékeznék erre, — feleli örömmel — még most is őrzöm azokat az újságcikkeket. Szerkesztő ur volt az egyedüli, aki engem akkoriban megértett és nem bélyegzett hóborz fantaszínek.

Érdeklődöm azután mostani munkássága iránt. Elmondja, hogy

három év óta kísérletezik egy repülőgéppel, amellyel egy helyből lehet felszállni és ugyancsak függőlegesen le is lehet ereszkedni.

Ez a probléma már ifjúkorától fogva kísérti. Mostani repülőgépe ezen a téren nagy tökéletességet mutat. Nagy előnye mostani repülőgépe az, hogy a levegőben félóránál hosszabb időn keresztül is tud mozdulatlanul megállni. Ezenkívül van a gépnek olyan mechanizmusa, — erről most nem nyilatkozhatok részletesebben — amely lehetővé teszi, hogy a levegőben való vízszintes repüléskor, amikor nem kell túlerős széláramlatokkal vagy viharral küzdeni, a motort ki lehet kapcsolni és a gép szépen, szabályosan száll tovább. Ez aztán lehetővé teszi, hogy Záborszky repülőgépe távoli távolságokra tud szállani igen kevés benzinfogyasztással. Két ilyen Záborszky-gépet a nyáron óceánrepülésre is fognak felhasználni.

— Hát ön, mérnök ur, — kérdem — nem szándékozik személyesen is részt venni ilyen repülésre?

Hallgat, majd mosolyogva szól:

— Az Atlanti óceánon keresztül már olyan sokan repültek, hogy az már nem is megy bravurszámba. Ezen a nyáron pedig olyan sok lesz az óceánrepülő, hogy úgy fognak hem-

zsegni a levegőben, akár a sirályok. Van nekem is nagy repülési tervem, de az egészen más, mint más pilótáé.

Nagy unszólásra elmondja azután, hogy a Földet akarja körülrepülni. Ez a földkerületi repülés azonban nem lesz olyan, mint azt egyesek eddig végezték, nem repül keletről nyugatra, sem pedig nyugatról a Föld körül párhuzamosan az egyenlítővel.

Drezdából északnak akar repülni, fel az északi sarkra, onnan a Föld másik felén le a déli sarkra és onnan aztán ismét északi irányban Drezdáig.

A Csendes óceán olyan hosszú utvonalan kell átszállnia, amely majdnem kétszeresen felülmulja az Atlanti óceán utvonaltól Anglia és Newyork között. Elmondja, hogy utja alatt legfeljebb hatszor akar leszállni. Mosolyogva teszi hozzá, hogy erre nemcsak a gépének lesz szüksége, sőt nem is annyira a gépének, hanem inkább

nek, hogy egy-két napig pihenjen és kialszódja magát. Azokon a helyeken, ahol a leszállást tervezi, már várni fogja a benzin és olaj, amelyre a gépnek szüksége lesz.

— Tudom biztosan, — mondja — hogy lesznek, akik megint nevetni fognak rajtam. Azt fogják mondani, hogy a bolond Záborszky milyen terven töri ismét a fejét, megint különleges repülést akar végezni. Azonban erre a repülésre szükség van nemcsak az ujszerűség miatt is, hanem inkább azért, mert gépemet így tudom a legjobban kipróbálni. A legkülönbözőbb légrégiókon kell keresztülhaladnom, a legkülönbözőbb légáramlatokkal kell megküzdenem és ebből győztesen akarok kikerülni.

Ismerve Záborszky József eddigi pályáját és eddigi eredményeit, biztosra veszem, hogy ezt a győzelmet ki is vívja magának. Junius elsején akar utra kelni.

Kubán Endre.

Gépirókisasszonyok

ezentul csak fényképes igazolvány alapján látogathatják a járásbírósi hivatalokat

Temesvár, március 16.

Megirtuk, hogy a g r a r u vezető-járásbíró rendelkezéssel kitiltotta a temesvári ügyvédi irodákban alkalmazott női munkaerőket, gépirókisasszonyokat a járásbírósi hivatalokból. Az ügyel a temesvári ügyvédi kamara választmányára is foglalkozott és az ügy békés elintézésére C i g a r e a n u Liviusz dr. dékánt és K ö r n e r József dr. kamarai főtitkárt küldötte ki. Cigareanu és Körner tegnap tárgyaltak Agrarural, aki a legnagyobb előzetesekkel tette magáévá az ügyvédi kamara előterjesztéseit és hangsúlyozta, hogy erre az erélyes eljárásra sok előfordult szabálytalanság készítette. Megállapodtak abban, hogy az ügyvédi kamara minden ügyvédi irodában alkalmazásban álló női munkaerőnek fényképes igazolványt állít ki. Az ügyvédek kis-

asszonyaikért erkölcsileg és anyagilag felelősséget vállalnak. A kamara úgy döntött, hogy az eddigi szerzett jogok figyelembevételével a jövőben csak azok kaphatnak ilyen igazolványt és vállalhatnak állást ügyvédi irodákban, akik legalább négy középiskolai képzettséggel rendelkeznek. A jelenleg már alkalmazásban állóknál a szerzett jogra való tekintettel ettől a feltételtől eltekintenek. A kamara különös figyelemmel lesz az irodákban alkalmazott női erők erkölcsi életére is. Agraru járásbíró az ügy ilyen megoldásába készséggel adta beleegyezését és a fényképes igazolvány ellenében az ügyvédi irodákisasszonyok újból látogathatják a járásbírósi hivatalokat. Az ügyvédek a kamarától kérhetik kisasszonyaik részére az igazolványok kiadását. Ezzel az affér békés elintézését is nyert.

A súlyos adópanaszok

most már írásban is rendelkezésére állanak a pénzügyminiszternek

Temesvár, március 16.

Megirtuk, hogy a temesvári adópanaszok megvizsgálására, amelyeket egy a Magyar Párt temesi tagozata, mint a német-sváb népközösség elnöksége juttatott el a miniszterelnökhöz, a kormány Temesvárra küldötte V a s i l e s c u pénzügyi vezérfelügyelőt. Egy hét előtt népes küldöttség jelent meg a vezérfelügyelőnél és akkor az kijelentette, hogy az adópanaszok ügyében konkrét adatokat és írásbeli beadványt juttassanak el hozzá. A Magyar Párt temesi tagozata a német-sváb népkö-

zösséggel karöltve elkészítette a memorandumot és azt tegnap délben nyújtotta át V e t e r a n y Viktor dr. és M u t h Gáspár dr. a vezérfelügyelőnek.

A terjedelmes memorandum ténybeli bizonyítékok és adatok felsorolása mellett rámutat arra, hogy a ház és földadó egy Temesvárott, mint a Bánságban horribilisan nagy. Szerződések, okmányokat a bizottság nem vesz figyelembe és önkényesen állapítja meg az adóalapot.

A lakásokat a valódi bér többszörösére értékelik. Külön terjedelmes szakaszt képez a kisiparosok és kiskereskedők megadóztatása. Adatokkal igazoltan ismerteti a memorandum a kisiparosság és kiskereskedelem sérelmeit. Alig tudják a mindennapra valót megkeresni és ebben a súlyos gazdasági válságban még a tavalyi túlmagasán megállapított adóalapot is ötven százalékkal fel-emelték. Az emlékirat hivatkozik arra, hogy Kisjécsán, Niezkifalván és különösen Ujaradon közel harminc iparos mondott le a mostani adókvetések miatt iparengedélyéről. Az emberek kicsiny vagyonkijukat értékesítik és kikaparnak vándorolni. Jellemző a kisjécsai adókvető bizottság működésére, hogy amikor a lehetetlen adózás ellen felszólltak, ezt a választ kapták:

— Ha nagy az adó, mondjanak le az iparengedélyről...

A memorandum a továbbiakban kifejti, hogy hasonló módon jártak el a részvénytársaságokkal, bankokkal és gvárosokkal, ahol nem a mérleg alapján vetették ki az adót, hanem önkényesen, beelés alapján. Rámutat az emlékirat arra is, hogy

még a tavalyi adó ellen beadott adópanaszok sem nyertek elintézését azon egyszerű oknál fogva, mert a pénzügyigazgatóság a panaszokat nem továbbította a táblához, illetve a törvényszékhez.

Végül felemlíti a memorandum, hogy a kisebbségi orvosok és ügyvédek megkülönböztetett bánásmódban részesültek és jóval nagyobb adót vetettek ki rájuk, mint tavaly. Ezeknek az állapotoknak a megszüntetését és az adókvetések revízióját kéri. Veterany dr. külön iratban rámutatott arra, hogy a telepes gazdáktól, bár a földjeiket már hat éve elvették, még mindig behajtják rajtuk a földadót. Vasilescu pénzügyi vezérfelügyelő átvette a memorandumot, azt magával viszi Bukarestbe és előterjeszti a pénzügyminiszternek. A memorandum másolatát megküldik a német és magyar parlamenti képviselőknek is és így a temesi adókvetések a kamarában is szóbakerülnek.

A zavargások a tegnapi minisztertanács előtt

Bukarest, március 16.

Tegnap délelőtt B r a t i a n u Viutila miniszterelnök elnökléte alatt minisztertanács volt, amelyen L a p e d a t u kultuszminiszter betérjesztette az ortodox egyház szervezeti törvényének módosításáról szóló javaslatot. Ez a törvényjavaslat az ortodox egyház szervezetét összhangba hozza az új kultusz törvény elveivel. Utána Lapedatu referált a kultuszjavaslat módosításáról. A n g h e l e s c u közoktatásügyi miniszter jelentést tett az újabb diákzavargásokról. A minisztertanács elhatározta, hogy a közoktatásügyi miniszterium útján az összes incidenseket az egyetemi tanács tudomására hozza szigorú eljárás megindítása végett. A tegnapi minisztertanácsnak foglalkozni kellett volna a lakbérletek ügyével is, de tekintettel arra, hogy a kiküldött bizottság még mindig nem terjesztette be jelentését, nem tudott dönteni. A lapok véleménye szerint a kormány a Cudalbu-féle törvény hatályát egy évre feltétlenül meghosszabbítja.

MEGNYILT A NÉPSZÖVETSÉGI LIGÁK KONGRESSZUSA. Brüsszelből jelentik: Tegnap nyílt meg a népszövetségi ligák kongresszusa, amelyre ötven állam küldötte el képviselőjét. A román államot Serbescu és Stroica Vazul képviselik.

POLITIKAI CÉLOKRA AKARJAK FELHASZNÁLNI A DIÁKSÁGOT? Bukarestből táviratozzák: Olyan hírek terjedtek el, hogy a diákság a genfi népszövetségi határozattal szemben tiltakozásra készül. A lapok óva intik a kormányt, nehogy ebből egy második Nagyvárad robbanjon ki. Azzal a váddal illetik a kormányt, hogy politikai célokra akarja a diákságot felhasználni.

*****

M-O-Z-I Belvárosi Moziban: Péntek, szombat (március 16. és 17.)

A fehér rabszolganő 10 felvonás

Nagy szenzáció! Nagy szenzáció!

Az afrikai sivatag csodás világából. Felvételek Algirből és Biskrából. Mit kell eltűrni egy szerelmes európai nőnek, ha a szerellett férfit egy szép gazdag arab...

A főszerepekben: **Eiane Maid, Wladimir Gaidarow**

Monopol: Filmcentrala, Timișoara. 983

*****

Döntött már a kormány hogy a lakbérleti törvényt egy évvel meghosszabbítja és az erre vonatkozó javaslatot a betérjesztés napján szavazza meg a parlament

Temesvár, március 16.

A sok égető szociális kérdés között talán a legégetőbb a lakbérszerződés meghosszabbításának kérdése. A minisztertanács számtalanszor tárgyalta és végleges döntést még nem hozott dacára annak, hogy alig négyötöd hét választ el április huszonharmadikától. Minden másodnap gyűlésezik a lakók és ugyanezt teszik a háztulajdonosok is. Ebbe a teljes bizonytalanságba végre megnyugvást hozhat úgy a háztulajdonosoknak, mint a lakóknak Brudariu Adrian temesi képviselő felvilágosítása, amelyet ebben a kérdésben adott. Brudariu tegnap érkezett vissza a parlament üléséről Temesvárra és kijelentette, hogy

a lakbérleti törvényt a kormány feltétlenül meghosszabbítja és ezt a legutóbbi minisztertanácsoson már el is határozta.

Nyilvánosságra azért nem hozta, ne hogy újabb gyűlésekre és nézeteltérésekre adjon alkalmat. Elvben eldöntötte a kormány azt, hogy az összes birói fórumok által hozott kilakoltatási ítéletek hatályukat veszítik, illetve 1929 április huszonharmadikáig felfüggesztést nyernek. Elhatározta a kormány a jelenlegi lakbérleti szerződés teljes szövegének és intézkedéseinek egy évre, azaz 1929 április huszonharmadikáig való meghosszabbítását. Az egyetlen kérdés, ami még nincsen eldöntve az, hogy az új béreket milyen kules szerint állapítsák meg. Kivételt képeznek az állami tisztviselők és nyugdíjasok, akikre vonatkozólag szintén engedélyez a kormány lakbéremelést, azonban nem olyan arányban, mint a többi lakónál. Szó van arról, hogy a hivatásos újságírók lakásait is mentesítsék a túlságos lakbéremelés alól. Tény az, — hangsúlyozta Brudariu — hogy az új javaslat elkészült és azt a kormány váratlanul akarja a parlament elé betérjeszteni.

Arcbőrét hetenként

elektr. ultraviolett sugarakkal, arcgőzölgetéssel és masszageal szépségre. Hajhullását gátolja meg a Prof. Dr. Lassar-féle antiszept. folyékony kátrányszappannal és Brennessel-wasserral való hetenkénti kezeléssel Nicolinná, Timisoara, I. Str. Avram Jancu 4.

Bámulatolcsó

butorokat készít kedvező fizetési feltételek mellett

Dóczy Árpád műasztalos
Timisoara—Rónác,
Strada Dr. Marinescu 10.
(Állami iskola mellett) (425)

A Gyárváros központjában, a legszebb helyen, ujonnan épülő 4 modern, emeleti

3 szobás lakás

október vagy november 1-re kiadó.

Ajánlatokat „Nem rekvirálható” jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja. 707

Még a betérjesztés napján kimondatja a sürgősséget és meg is szavaztatja a parlamenttel az egy szakaszról álló javaslatot, amellyel a lakbérleti szerződéseket további egy évre meghosszabbítja

és így elejét óhajtja venni az esetleges vitáknak és izgalmaknak és kész tények elé állítja az ország lakosságát. A megoldás azonban olyan lesz, hogy úgy a lakókat, mint a háztulajdonosokat teljes mértékben — a mai helyzethez mérten — ki fogja elégíteni.

Elment világga

két temesvári inasgyerek, akik után most kétségbeesett szüleik sírnak

Temesvár, március 16.

Az utóbbi hetekben járványszerűen lépett fel Temesvárott a fiatalok eltűnése. Vasárnap reggel eltávozott szüleinek a Hitelbank-palotában levő lakásáról Bednár József tizenöt éves kereskedőtanonc, aki Babesányi Ferenc belvárosi csemegekereskedőnél állott alkalmazásban. A fiú, akit szolid és jó gyermeknek ismertek, azóta nem tért haza. Ugyancsak vasárnap reggel tűnt el Kliegl Elemér tizenhat éves tanonc, aki a Zsuzsi csemegeüzletben tanulta mesterségét. Azóta sem Bednár sem Kliegl nem adott életjelet magáról. A kétségbeesett szülők bejelentették az esetet a rendőrségnek, azonban eddig még nyoma sincs a két eltűntnek. Bednár József sokat járt

moziba és valószínű, hogy kalandos hajlamait onnan szerezte. Annyit sikerült a szülőknek megállapítani, hogy a két fiú egy harmadik társukkal már régen azzal a gondolattal foglalkozott, hogy elhúsnak világot látni és ennek a világjárásnak első állomása Magyarország. Régi tervüket valószínűleg most hajtották végre. Valószínű, hogy Csánád felé a magyar határt ígérkeznek elérni. Pénz egyiknél sem volt, a magukkal vitt élelmiszer is egy-két napra volt elegendő és valószínű, hogy a határmenti községekben bujkálnak. Mindkettő magas nyurga fiú és a kétségbeesett szülők ezután is kéri az embereket, hogyha valamit tudnak eltűnt gyerekeikről, azt jelenték a rendőrségnek, vagy a Déli Hírlap szerkesztőségében.

Ügyvéd feljelentése

alapján elfogtak egy volt főbíró pénzcsempészés miatt, ami a kincstárnak egy millióba került

Temesvár, március 16.

Közel nyolc éves ügyet tárgyalt tegnap a temesvári ítélőtábla. Miclosi Emil dr. aradi ügyvéd 1920 szeptemberében tudomására adta az aradi vámhivatalnak, hogy Lazar Gyula volt aradi főszolgabíró rendszeresen foglalkozik magyar koronáknak Romániába való csempészésével, hogy azokat itt becserelje.

A feljelentés alapján a vámhivatal elfogta Lazart és tizenegy és fél millió koronát kobozott el tőle.

A pénzt a vámhivatal a koronának leire való becserelésekor 2:1 arányban beváltotta és körülbelül hatmillió leit kapott. Ugyanakkor Miclosi a pénzügyminiszteriumtól értesítést kapott, hogy joga van a harmine százalékos feljelentői jutalomra. Ezt az összeget az 1921 költségvetésben ki is utalták. Később azonban a pénzügyi kormány arra az álláspontra helyezkedett, hogy Miclosinak nincs igénye a jutalomra, mert a koronák leire való becserelése nem szabályszerűen

történt. Miclosi erre az aradi törvényszéknél pert indított 876.000 lei jutalom kiadása iránt. A törvényszeki tárgyalás során Bratianu Vintila akkori pénzügyminiszter és Gheorghiu Emil pénzügyi államtitkár kihallgatását kérte, ezt azonban a törvényszék nem tartotta szükségesnek. A kincstár képviselője arra az álláspontra helyezkedett, hogy a pénzt nem is kobozták el. Miclosinak erre sikerült az összes iratokról, pénzügyminiszteri döntésről és a központi állampénztár, valamint a költségvetés idevonatkozó tételéről fényképes másolatot beszerezni. A törvényszék a bizonyítékok alapján megítélte Miclosinak a 876.000 leit. A kincstár felebezett és nyolc év után tegnap

a temesvári tábla kimondotta, hogy Miclosinak joga van a törvényben biztosított jutalomra és azt meg is ítélte,

sőt a kincstárt még 104.000 lei perköltség s a 876.000 leinek 1920 szeptemberétől járó kamatai megfizetésére is kötelezte.

Kisebbségi sérelem

A megyei nagytanács ülésén a tagok többsége nem engedte meg a németnyelvű felszólalást

Temesvár, március 16.

Temes megye nagytanácsa hat havi pihenés után tegnap ülést tartott. Az ülésen Coste Gyula dr. prefektus jelent meg a kormány képviselőjeként. A gyűlést Coban Aurél dr. elnök nyitotta meg. A napirend előtti felszólalásában rámutatott arra, hogy az országot milyen fájdalmas veszteség érte Bratianu Jonel elhunytával. Ezután foglalkozott a Népszövetségnek az

optánsügyben hozott döntésével. Nemzeti szempontból bírálta a döntést.

Hangsúlyozta, hogy a Népszövetség döntése kontrakarizozza a nagy demokratikus eszméket, amelyeknek első állomása az agrárreform volt. Majd határozati javaslatot terjesztett elő, amely szerint Temes megye nagytanácsa csatlakozik ahhoz a hangulathoz, amelyet a genfi határozat keltett, bizalmát fejezi ki a kormánynak s Titu-

leseunak, egyben visszautasítja a népszövetségi döntést. A határozati javaslatot hozzászólás nélkül elfogadta a nagytanács.

A napirend során az elnök ismertette, hogy a városi nagytanács részéről a megyei tanácsba delegált Dobos János dr. és Coban Pompil dr. megbízatását a miniszter nem erősítette meg és helyükbe Cosma Aurél dr., Coban Pál dr., Georgevici Lucian dr. és Hollinger Péter városi tanácsstagokat nevezte ki.

Imbroane Miklós dr. kifejtette, hogy

a miniszternek nincs joga tanácsstagokat delegálni, neki csak a városi tanács által delegált tagok megerősítéséhez vagy visszautasításához van joga.

Kéri ennél fogva a miniszteri kinevezés hatálytalanságát. A tanács azonban elismerte a városi tanács részéről delegált tagokat.

Majd a költségvetés tárgyalása következett, amelyet némi módosítással elfogadtak. Ötszázezer leit szavaztak meg a csebzei hid kijavítására. A költségvetési vita során Hollinger Péter németül szólalt fel. Alig kezdte beszédét, megszakították:

— Románul.

Hollinger: Én nem tudok románul, a gyermekeim azonban már meg tanultak...

Miután Hollinger nem folytathatta a tanács tagok többségének ellenkezése miatt beszédét, eltávozott a tereméből.

A nagytanács ülését több jelentéktelen ügy elintézése után az elnök befejeztette. A kisebbségi nyelv használatával szemben megnyilvánult türelmetlenség a kisebbségek körében rendkívül kedvezőtlen impressziót keltett.

Drága mese

a hamis pénzről, amely sokezer leibe került egy hiszékeny gazdának

Temesvár, március 16.

A temesvári ügyészséghez tegnap a knézi csendőrség ismét egy pénzhamisító bandát szállított be. A banda tagjai Krpacs Zlati, Krpacs István és Kovács Tilda knézi cigányok, akik igen ravasz módon szediék rá Carunta János utvini vagyonos földesgazdát a hamis pénz meséjével. A cigányok ajánlatot tettek Caruntának, hogy megfelelő pénzelőleg ellenében nagyszerűen sikerült hamisított aranyérmeiket készítsenek. A gazda ráállt a vásárra és huszezer lei előleget adott a bandának. Pár hónap telt el, de Carunta még mindig nem kapott aranypénzt. Ehelyett újból megjelent a banda egyik tagja és azzal az ürüggyel, hogy gépekhez újból pénzre van szüksége, ismét huszezer leit csalt ki. Ezzel a mesével sikerült a cigányoknak fokozatosan nyolcvannégyezer leit kicsalni. Carunta végre megunta a folytonos zsarolást és a cigányokat a csendőrségben feljelentette. A csendőrség a cigányok lakásán házkutatást tartott és valóban talált pénzhamisításhoz szükséges gépeket, azok azonban igen primitívek. A cigányokat letartóztatták és tegnap az ügyészségen történt kihallgatásuk során bevallották, hogy valóban akartak hamis pénzt gyártani, de nem volt sem anyaguk, sem rajzuk hozzá és mivel nem volt pénzüik és munkájuk, így használták ki Carunta hiszékenységet. Kihallgatásuk után mindannyiukat letartóztatták. A bandavezér Krpacs Zlati egy ízben már hasonló bűncselekményért öt évig ült fegyházban.

POPP REDIVIVUS. Bukarestből jelentik: Az államvasutak vezérigazgatósága az aradi vasúti üzemfelügyelőség élére Popp Oktávian volt vasútiigazgatót nevezte ki. Még nem tudni, hogy az aradi üzemfelügyelőség függetlenül működik-e a temesváritól vagy pedig ezzel a kinevezéssel ismét szerencsénk lesz Popp igazgatóhoz.

Hírek

A bohémek

az évszázadok folyamán ugyanazok maradtak. Kedves történeteket mesélnek még ma is régi-régi írókról, művészekről, újságírókról.

Volt egy híres korhely, aki rendszeresen csak reggel ment haza, felesége szintén nem töltött otthon minden ójszakát. Afféle szabad házasság volt ez. Egy reggel az asszony nyolc és kilenc között fölne az lakásba, mire a cseléd ezt jelenti neki:

— A nagyságos ur már tegnap este hazajött.

— Csak nem beteg? — kérdezte az asszony.

— Nem — dadogta a cseléd. — Meghalt.

Halála napján jött haza először rendszeres időben a bohém.

Degas, a híres festő tudvalevőleg egész életében halálosan gyűlölte a nagy költőt, Mallarmét.

Ennek a legendás gyűlöletnek eddig nem tudták az okát. Most Fontaines, ugylátszik, megfejti a rejtélyt.

Degas az életében gyakran beszélt nagyapjáról, ki a nagy forradalom idején afféle pénzváltó ügynök volt. Egy napon (1793-ban) valaki odamegy hozzá, fülébe sugja, hogyha kedves az élete, meneküljön. Degas nagyapja összeszedte, ami pénze és papírja volt, egyfogatu taligát bérelt, elhagyta Páris, Bordeauxba menekült, ott hajóra szállt, s Sziciliába, majd Nápolyba költözött. Otthon hagyta azonban a menyasszonyát. Azt porbe fogták és kivégezték. A kivégzés konventbiztos nem volt más, mint Mallarménak, a költőnek a nagyapja. Eszerint a költő nagyapja kivégeztette a festő nagyapjának a menyasszonyát.

És ezt nem bocsátotta meg sohasem a festő.

— **Stere Konstantin az özvegy királynénál.** Bukarestből jelentik: Stere Konstantin tegnap hosszabb ideig tartó kihallgatáson jelent meg Mária özvegy királynénál.

Az Arany János Társaság második ünnepi felolvasó ülése. Az Arany János Társaság második ünnepi felolvasó ülésén, mely a piarista főgimnázium

Tavaszi

zium disztermében, március hó 25-én délelőtt 11 órakor lesz, az aradi Kőcsey Egyesület fog vendégszerelni. Az egyesület kiküldetésében három író mutatkozik be a felolvasó ülésén belül: Berczy Lajos, a Kőcsey Egyesület főtáskára, Nagy Dániel, író, és dr. Olasz Lajos, aki az Erdélyi Helikon tagja. Elővételi jegyek a Bánát hírlapíródában válthatók. Ülőhely az első nyolc sorban 50 lei, a következő hat sorban 40 lei, a következő hat sorban 30 lei, állóhely 15 lei.

— **Az új prágai román követ bemutatkozása.** Prágából jelentik: Emmandi az ujonnan kinevezett prágai román követ a szokásos ünnepélyességek között nyújtotta át Massaryk köztársasági elnöknek megbízólevelét. A fogadtatás alkalmával az új követ nagyszabású beszédet tartott, amelyben utalt arra, hogy Massaryk a csehszlovák köztársaság elnöke milyen szoros barátságban állott Bratianu Jonellel és Tache Jonecival és mennyi érdeme van a kisántant megalakulása körül.

— **A Déli Hírlap Budapesten** allandóan olvasható a Park-szálloda kávéházában, VIII. Baross-tér 10.

Maniu nyilatkozata az ellenzéknek a parlamentbe való visszatérése után

Bukarest, március 16.

A kamara tegnap délután ülést tartott, amelyen Maniu Gyula szólt föl elsőnek és deklarációt olvasott fel. Ebben rámutat arra, hogy harminc nap előtt Vaida interpellációt intézett a kormányhoz és ez olyan idegessé tette a kormányt, hogy őt is kizárták. Vaida sajnos jó profétának bizonyult, amint azt a genfi események igazolták. A nemzeti parasztpárt követeli, hogy Titulescu külügyminiszter jöjjön haza, hogy megadhassa a szükséges felvilágosításokat. Ha ez betegsége miatt nem volna lehetséges, úgy a miniszterelnökhöz fogja intézni interpellációját a kormány külpolitikájáról. Kérdezi, hogy a kormány milyen magatartást tanúsít a genfi eseményekkel kapcsolatban?

Duca azonnal válaszolt és mikor szólásra emelkedik a kormánypart és karzat közönsége is megtapsolja. Az

elnök erre figyelmezteti a karzatot, hogy tartózkodjék csendben. Duca kijelenti, hogy Maniu interpellációja a miniszterelnöknöz van intézve, tehát erre Bratianu Vintila fog válaszolni. Mint helyettes külügyminiszter azonban nem hagyhatja szó nélkül a Titulescu ellen elhangzott szavakat. Ami a kormány külpolitikáját illeti, megállapítja, hogy ezt a politikát a parlament egyhangú szavazatával helyeselte. A belpolitikai vádak nem komolyak, mert ezeket Maniu már tíz év óta hangoztatja.

Maniu Gyula kéri az interpellációjáról a sürgősség kimondását. Duca újabb felszólalásában kijelenti, hogy nem a haza van veszélyben, amint Maniu mondotta, hanem csak az ellenzék kormánybuktató hadjárata. A kamara ezután elutasítja Maniu javaslatát az interpelláció sürgőssége tekintetében.

Éjjeli csata a Begán

Két legény verekedése miatt hajba kaptak az asszonyok is

Temesvár, március 16.

Ótelek és Temesvár között sűrű a forgalom, mert az óteleki gazdák rendszeresen hozzák mezőgazdasági termékeit a városba. Mivel azonban nincsen vonatjuk, csináltattak maguknak külön hajót, amely Ótelek és Temesvár között jár. Ez a hajó szolgál egyben éjjeli szállásul is a Temesvárra utazó ótelekieknek. Ez a hajó tegnap éjjel egy kis csatát színhelye volt.

Két fiatalember, akik Temesvárra jöttek gabonát eladni, csúnyán összeverekedtek a hajón. Kószó József és Szilvási Trailla nappal elvégzvének dolgukat és egyben a jó vásár örömeire gondolták magukban, hogy osapnak egy görbe estét. Szilvási azt dudolta: láttad-e már jó Temesvárt éjjel? Mire Kószó visszadalolta, ha nem láttad, nézzünk kicsit széjjel. És elmentek széjjel nézni. Csakhogy urimber nem jár gyalog a városban, még ha Ótelekről jött is. Kocsin mentek egy mulatóhelyre és ott megérkezve Kószó fizette ki a bérkocsit. Megállapodtak, hogy visszafelé majd Szilvási fizeti a kocsit. Nagy ricsaját csaptak a mulatóhelyen és kitűnően érezték magukat. Éjjelután tértek vissza a hajóra és pedig megint konfliktus. Szilvásnak kellett volna a kocsit kifizetni de amikor megérkeztek a Be-

ga partjára a hajóhoz, Szilvási a sötétben váratlanul eltűnt. Kószó hiába kereste és végül is kénytelen volt ezt a kocsit is ő kifizetni. Felment a hajóra és ott találta Szilvási, akinek szemrehányást tett, amiért nem fizette ki a konfliktus. Szilvási gorbaskodással válaszolt és kijelentette, hogy a Begába dobja Kószót, ha el nem hallgat. A két barát között csakhamar verekedésre került a sor és dühösen tépdesték le egymásról a ruhát. Közben egymás arcát tapsolták tenyereikkel. Ki tudja, hogy a verekedés meddig tartott volna, ha közbe nem lép Kovács János és szét nem választja őket.

A verekedés zaja felébresztette azt a néhány óteleki asszonyt, aki baromfit hozott a városba és szintén a hajón aludt. Az asszonyok eleintén csendesen nézték a verekedést, de aztán két pártra szakadtak. Rettenetesen összepöröltek, majd hajba kaptak. Kati néni, Maris néni, Julcsa néni és Panna néni sivalkodva estek egymásnak és ott hemperegtek a hajó fedélzetén. A verekedő legények már rég aludni tértek, amikor az asszonyok még mindig veszekedtek. A lármára végre is figyelmes lett egy rendőr, aki átkiáltott a hajóra, hogy bekiséri az egész társaságot, ha el nem hallgatnak. Erre csend lett.

— **Adomány.** Pongrácz Vilmos száz leit adományozott egy szerencsétlen ember részére, akihez az összeget eljuttattunk.

Megérkeztek

— **Aranymisés pap.** Nagy ünnepe lesz hétfőn, március 19-én Haulikfalva katolikus népének. A falu plébánosa Grün Károly, aki egyben ismert bánsági poéta, akkor tartja meg aranymiséjét. Az ötven éves lelkes jubileumra Temesvárról is több pap megy ki Haulikfalvára.

— **Jorga Spanyolországban.** Barcelonából táviratozzák: Jorga tanár, aki négy hetet Párisban töltött és a Sorbonnan tartott előadást, tegnap Spanyolországba érkezett. A tudós professzort rendkívüli lelkesedéssel fogadták. Jorga Spanyolországban is előadásokat fog tartani.

— **Az uriközönség esténcént** a Lloyd Tavernában táncol, ahol esténcént a két Cymberley akrobataművészek, a humoros Gally-duo és a három Dixi bécsi görlok lépnek fel. Színház után meleg vacsora és elsőrangú baritalok.

— **Pénzügyi vezérigazgató** Temesvárott. Bogdanescu pénzügyminiszteriumi vezérigazgató tegnap Temesvárott tartózkodott és hosszabb megbeszélést folytatott Nedeanu pénzügyi adminisztrátorral. A megbeszélések pénzügyi igazgatási kérdések körül folytak. Bogdanescu vezérigazgató Temesvárról Aradra utazott.

— **Ujráköveznek két józsefvárosi utcát.** Régi panasza a Bem- és Fröbl-utcák lakosságának, hogy a két utca kövezete a nagy kocsiforgalom következtében teljesen tönkrement. Horisia Kornél városi főmérnök most foglalkozik a két utca újjákövezési kérdésével. A kövezéssel egyben újjászabályozzák az ottani kocsitutat is. Azonkívül tervbe vették, hogy a vidéki kocsik részére a Bega-parton széles kövezett utat létesítenek.

— **A józsefvárosi katolikus egyházközség 14-ik kulturadéutánja** a hó 18-án vasárnap öt órakor lesz a józsefvárosi fiúiskola termében. Előadást Kőszegfalvi Endre tanár tart vetített képekkel Norvégiáról. Az érdekes előadás után következő program szavaltából, egy hegedű szólóból, egy egyfelvonásos szindarabból, Stortz Lotty énekszámából és Szenetra József kupluszámából fog állani. Április 1-én gyermekelőadást tartanak.

— **A városi zálogház főnökének** gyászja. Özvegy Winkler Sándorné, született Close Borbála hatvanhét éves korában a temesvári Fehér Kereszt kórházban meghalt. Az elhunyt ur-asszonyban Winkler Sándor a városi zálogház főnöke édesanyját gyászolja. Tegnap délután nagy részvét mellett temették el az erzsébetvárosi temető halottasházából.

— **Kulturadéután a belvárosi zárda**ban. A Katolikus Népszövetség temesvári csoportja márciusi kulturadéutánját vasárnap délután négy órakor rendezi a belvárosi zárda nagytermében. Ruhl József minorita atya német előadást tart a husvét előtti időszak jelentőségéről, Wild Endre dr. minorita atya és ismert író pedig Rómáról és Lourdesről fog előadást tartani, melyet színes vetített képekkel illusztrál. A műsor további részében szerepel Gyergyánffy Antal több énekszám, melyeket Tolnay Béla zongoraművész fog kísélni. A gyárvárosi templomi énekkar Kleitsch József gégelelkész vezénylete mellett több kórust fog énekelni.

— **Temesvári bank alaptalan feljelentése egyik ügyfele ellen.** Foglalkoztunk azzal a büntető feljelentéssel, amelyet a Banca de Scont a Romániai temesvári fiókja tett Taran Trailla ellen. Taran a pénzügyintézetnek devizát adott el és arra hat millió lei eközeget vett fel. A devizák leszállítása körül nézeteltérések támadtak a bank és Taran között, mire a bank büntető feljelentést tett Taran ellen. Fiala Kálmán dr. büntetőbíró négy ízben tárgyalta az ügyet, míg tegnap ítélehozzatalra került a sor. A bíróság Taran Traillát a család vádjára alól felmentette. Az ítélet indokolása szerint az ügy polgári bíróság elé tartozik.

Dénes és Pollák divat-áruházalja Belváros-Gyárváros.

— **Huszonöt új soffőr.** Temesvárott minden hét csütörtökön soffőrvizsgák folynak a rendőrprefekturán. Amilyen rohamosan gyarapodik Temesvárott az autók száma, éppen olyan sok új soffőrnek adnak hetenkint hajtási igazolványt. Tegnap huszonöt jelölt tett soffőrvizsgát és közülük egyetlenegy sem bukott el.

+
"OLLA"
GUM...?

kapható minden gyógyszerárban, drogeriában, látzertárban stb.

— **Március tizenötödike Magyarországon.** Budapestről jelentik: Ugy Budapesten, mint Magyarországon többi nagy városában nagy fényvel és lelkesedéssel ünnepelték meg március tizenötödikét, amely ebben az évben vált hivatalosan is nemzeti ünnepé. Az ünnepélyek szónokai mind megemlékeztek Kossuth Lajosról, Petőfi Sándorról és a negyvennyolcas szabadságharcokról. A színházakban diszeloadások voltak, az iskolákban pedig hazafias ünnepélyeket tartottak.

— **Az országos vásár Temesvárra esett egy cigánykaravánt.** A temesvári piacokon gyakoriak voltak a zsebtolvajlások, amelyekkel különböző cigányokat és cigányasszonyokat gyanúsítottak. A rendőrségnek tegnap sikerült egy egész cigánykaravánt elfogni, amely Aradról érkezett Temesvárra valószínűleg azzal a szándékkal, hogy az országos nagyvásáron garázdálkodjék. Az elfogottak Kovács Sándor, Mohácsi Róza, Atlasz Péter, Fehér Julia, Krpacs Granesiu és Krpacs Flóra. Egész csomó olyan holmit találtak náluk, amely lopásokból származik.

— **Óriási selyemespészes teleplezése.** Csernovicből táviratozzák: A lengyel-román határon újabb nagyszabású eseményszerűség jött a nyomára. Kétszáz kiló tiszta selymet és százötven kilógram gyapjuszövetet akartak a vám megkerülésével csempészetten az országba hozni. A graniosárok azonban megakadályozták ezt.

* **Jégszekrények, fagyaltgépek, emaille- és alumínium konyhai lények** leszállított áron kaphatók Scherfer Ottó vaskereskedésében, Timisoara, Belváros.

Olcsó
Casha szövetek
minden színben, nagy választékban.
Kanizsa Lipót
divatruháza, Gyárvaros.
23

— **Hivatalos lap sikkasztóinak védi lemondtak.** Bukarestből jelentik: A Monitorul Oficial sikkasztói ügynek tegnapi főtárgyalásán váratlan fordulat történt. Miután a törvényszék elvetette a védelemnek újabb szakértők kiküldetésére vonatkozó indítványát, Tonescu ügyvéd, Falcoianu védője kijelentette, hogy lemond a védelemről. Ugyanígy tett a másik vádlott Vasiliu nevű ügyvédje is. Falcoianu kijelentette, hogy nem kíván új védőt, mert ő maga fogja magát védeni. Erre a bíróság a tárgyalás folytatását a jövő hét estétől kezdve halasztotta.

— **Előadás a Munkásotthonban.** Gábor Dezső dr. e hó 16-án, pénteken este 7 órai kezdettel a Munkásotthon nagytermében filmmel egybekötve előadást tart »A turisztikáról«. Szabad bemenet, vendégeket szívesen látnak.

— **Katonakötelesek jelentkezése.** A polgármesteri hivatal felhívja mindazon ifjakat, akik Timisoarán 1907. évben születtek s nevük H, I, J, K-val illetve U, V, W, Z-vel kezdődik, hogy sorozásra március 17-én, szombaton reggel 8 órakor feltétlenül megjelenjenek a Sörgyár helyiségében. Újabb miniszteri rendelet folytán, — amint megírtuk — minden ifju köteles két darab fényképet magával hozni, egyet az állítási lajstrom részére s egyet a sorozási igazolványra. A kép hátuljára ráírandó a név és az idézés száma. Idegen állampolgárok, kik honosításukat kérték, március hó 19-én 20, és 21-én tartoznak jelentkezni.

— **A Royal-kávéház márciusi műsora.** A Royal-kávéház vezetősége március hónapra nagyszabású műsorról gondoskodott. A műsor fénypontja Prittel Fay a volt orosz cár egykori udvari színésze, aki számos uralkodó kitüntetésével dicsekedhetik. Rajta kívül fellépnek még a bécsi Tabarinból a La-fort zsonglőr csoport, Mira Mella kiváló román és német énekesnő, Helena Jonescu, Dolores de Gabrán és Ritta Augustin primaballerinák, Margo Loren és Lola Mica ekkcentrikus táncosnők, akik valamennyien világvárosi műsorral jönnek. A Royal-kávéház műsora esténként feltizenegykor kezdődik.

A tünődés angyala

Irta: Jean Bouchor

Mudrik el Mozzlin ezen az estén is palotájának teraszán állott s mereven bámult kelet fele. Mudrik annyira elmerült a tünődésben, hogy alig vette észre, mikor egy erős kez hajánál fogva megragadta és nagy sebességgel vitte föl a magasba. Még látta, mint tűnnek el a hegyek, majd az egész föld — aztán elvesztette eszméjét. Mikor magához tért, egy óriási lépeső egyik fokán találta magát. A lépeső alulról a végtelenből indult s felfelé a végtelenben vészett el.

Hátrafordult s egy angyalt pillantott meg; kiegyenesedve, jobb kezében hatalmas karddal mereven állt és nézte őt.

— Hol vagyok? — kérdezte Mudrik háromszor egymás után. Az angyal nem felelt. Előrenyújtotta jobbát és csak annyit mondott:

— Menj!

Megindultak a lépesők. Mudrik megkérdezte:

— Hová megyünk?

— Istenhez.

— Miért?

— Hogy itéljen!

A király így szólt:

— Több embert öltem meg uralkodásom alatt, mint egy véres háború. Sohasem bántam meg egyetlen bűnösmet. Országomat néptelemné tettem — az Isten nem bocsájthat meg nekem. Vezess a pokolba, — az ítéletre nincsen szükség.

Egyszerre köd ereszkedett le előttük, s a ködből, mintha egy láthatatlan kéz tartaná, egy óriási, aranyos fényben sugárzó mérleg bontakozott ki. Végtelen távolságból egy hang szólalt meg:

— **Resicai orvos rehabilitálása.** Irtaunk Berkovics Henrik resicai orvos esetéről, akinek ügyét a temesvári ítélőtábla tárgyalta. Berkovics dr. 1924-ben kezelte Murariu Aurélie asszonyt minden beavatkozás nélkül. Az asszony két esztendőre rá családi okokból kifolyólag öngyilkosságot követett el. Névtelen feljelentés mégis azt tudatta az ügyvédséggel, hogy Murariu Aurélie tiltott operáció következtében halt meg. Miután azonban kiderült, hogy az orvos által végzett kezelés és a két év múlva bekövetkezett öngyilkosság között semmiféle összefüggés nincsen, a tábla felmentő ítéletet hozott.

— **Két ország lóköztjét fogták el Temesvárott.** Rostás Béni hírhedt lótolvaj, akinek üzemei messze vidékre terjednek. Nemrég Bihar megyéből átlöpdözött magyar területre. Derecskén két lovat lopott és a jószággal Öspusztán mellett jött vissza Romániába. Feljelentés folytán a nagyváradi rendőrség kinyomozta, hogy a két magyarországi lovat Rostás Béni lopta el és megállapították azt is, hogy Temesvár felé vette útját. Tegnapi Temesvárra érkezett két nagyváradi detektív, akik Gútu. Athanász rendőrigazgató utmutatása után meg is találták Rostás Bényt a gyárvarosi Távirda-utcában és el is fogták. A rendőrségen Rostás beismerte a lopást és elmondta, hogy a két lovat hamis járlattal egy Nagyvárad melletti faluban eladta. A két detektív Rostást tegnap este Nagyváradra vitte.

— Ki ismeri ennek az embernek a lelkét?

Cesmány démonok rohantak ki a közből és rátelepedtek a mérleg egyik serpenyőjére, amely egyszerre mélyen lesüllyedt.

Mudrik megkérdezte az angyalt:

— Kik ezek?

— Gyilkosság, paráznaság, góg, rablás...

— Több nincsen? — kérdezte a Hang.

Még néhány apró démon kapaszkodott a mérlegre.

— Több nincsen? — kérdezte újból a Hang.

Ekkor az angyal lépett a mérleghez. Kinyújtotta hatalmas jobbát a mérleg üres serpenyője felé, s íme a démonok sikongva tűntek el a semmi-be. A király felemelte a fejét.

— Ki vagy te? — kérdezte.

— Én a tünődés angyala vagyok. A nevémet nem hallottad soha, és mégis: én töltöttem be lelkedet. Amikor esténként visszatértél palotádba s fáradt voltál az öldről, amely utadat jelezte, kimentél a teraszra s önmagadtól is eltávolodva figyeltél, tünődöttél...

Tünődésed olyan mély volt, hogy míg tágranyilt szemedbe beömlött az éj, észre sem vetted a halál angyalát, aki magával ragadott. És ezeket az estéket, amikor belefeledkezted a világ szépségébe, a nagy bíró javádra írta. Mert nincs böles, aki feletted állna, — feletted, aki minden este a legmélyebb imát, a tünődés imáját mondottad el magadban.

Az angyal kinyújtotta kezét és kitérte Mudrik előtt az ég kapuit.

— **Hármas ikreket szült.** Lugosról jelentik: A gyermek Isten áldása, mondják a szentírás bölcsei. Bősége jutott ebből az áldásból Appel Ádám téglagyári munkásnak, aki a Múschong-féle Temesvári-úti téglagyárban van alkalmazva. Felesége, Braunitzer Jozsefn három egészséges leánygyermeket szült. Ugy az anya, mint a gyermekek egészségesek.

— **A krisántelepi magyarok közgyűlése.** A Magyar Párt krisántelepi altagozata március 24-én tarja közgyűlését a Dinu-féle vendéglőben. A gyűlésen a vármegyei tagozat vezetősége is képviselteti magát.

— **Egy pipázó beteg elégett.** Rimaszombatból jelentik: Betlér községben Mráz János gazdálkodó pipájától kigyulladt az ágy és az egész lakás tüzet fogott. Mráz már egy fél év óta beteg fekszik és nem tudott a hamar elharapódzó tűz ellen védekezni. Reggelre csak szénégett holttestét találták meg.

— **Öngyilkos lett, mert megbukott a választáson.** Csurogról jelentik: Most tartották meg Csurogon a községi tisztújítást. Csura Kamenko eddigi jegyző megdöbbenve vette tudomásul, hogy nem választották meg újra, hanem helyébe Gokovics Iván feketesi jegyző került. A kibuktatást annyira szívére vette, hogy bement irodájába és agyonlőtte magát. A lövés zajára a hivatalnokok berohantak a jegyző szobájába, de az már akkor halott volt.

— **Oldalba rugta a ló.** Bócz Illés lókupecet tegnap délelőtt az országos vásáron egy ló olyan veszedelmesen rugta oldalba, hogy két bordája eltört. A mentők a kórházba szállították.

— **Szabadkán tilos a női kiszolgálás.** Szabadkáról jelentik: Prodanovic s Milán rendőrkapitány razziat tartott a szabadkai vendéglőkben és kávéházakban, hogy érvényt szerezzen annak a régebbi belügyminiszteri rendeletnek, amely nyilvános helyeken megtiltja a női kiszolgálást. A razzia eredményeképpen negyvenkét nőt állítottak elő. Valamennyit öttől harminc napig terjedő elzárásra ítélték. A negyvenkét nő közül huszonkettő nem szabadkai illetőségű és azokat büntetésük letelte után hazatoloncolják.

— **Elhalasztott tárgyalás védő hiánya miatt.** Tegnapi kellett volna tárgyalnia a temesvári törvényszéknek Pop Leonida és Sándor Miklós bűntényét, akik tavaly októberében a Stefánia-utcában megtámadták Deutsch Emanuel józsefvárosi kereskedő feleségét és a kizárólagos kitépték kezéből Menekülésük közben megszurtták Puiu Pál rendőrt. A nyomozás során kiderült, hogy régen körözött gonosztevők, akiknek lelkén számos lopás és betörés szárad. A főtárgyalást azonban nem lehetett megtartani, mivel nem volt védő és így a törvényszék hivatalból rendel ki védőt.

— **Gyilkosság egy kocintás miatt.** Anculia Romulusz huszonhét éves teregovai lakos féltékenységből tavaly korcsmai mulatozás után megölte feleségét. A gyilkosságot azért követte el, mert az asszony nem volt hajlandó véle kocintani, hanem egyik barátjával, akire amugy is féltékeny volt. A karánsebesi törvényszék öt évi fegyházra ítélte. Felebbezés folytán tegnap tárgyalta az ügyet a temesvári tábla és helybenhagyta a karánsebesi törvényszék ítéletét.

— **Hatálytalanították az összes temesvári rendőrségi áthelyezéseket.** Megírtuk annak idején, hogy a belügyminiszter a temesvári rendőrprefektúra kötelekéből három rendőrigazgatót három különböző erdélyi városba helyezte át. Két áthelyezést azóta hatálytalanították, most pedig megtörtént ez a harmadikkal is. Tegnapi érkezett meg a rendőrprefektúrára a belügyminiszterium távirati rendelkezése, amely indítja, hogy a belügyminiszter a Temesvárról Székelyudvarhelyre áthelyezett Rode Sándor rendőrigazgatót visszahelyezi a temesvári rendőrprefektúrára és szolgálati beosztásával Crenian Aurél rendőrprefektust bizza meg. A rendeletet Todoreanu rendőrségi vezérigazgató írta alá. Mint értesülünk, Crenian Aurél rendőrprefektus Rode igazgatót ismét az erzsébetvárosi rendőrség vezetésével bizza meg.

— **Két autóbaleset egy napon.** Az autók és motorkerékpárok elszaporodása óta egyre-másra fordulnak elő Temesvárott az ezen járművek által okozott összeütközések. Tegnapi ismét két ilyen baleset volt. A Dóm-téren az 1176. számú autó összeütközött a 818. számú motorkerékpárral, a bázisai vágyánál pedig a Lloyd-soron az 500. számú autó nekiment a leeresztett sorompónak. A karambolozó járművek szerencsére csak csekélyebb sérüléseket szenvedtek. Emberek nem sebesültek meg.

!! NINCSTÖBBÉ LAKÁSHIÁNY !!

Eladunk építetünk Ház- és villafelkeket

1-2 szobás beköltözhető új tégaházakat 5-6 évi házakat 500-600 lei hetli lefizetésre. : : hetli 300 lei törlesztésre. : : lefizetésre. : : **Építési anyag is részleire.** Tel.: 11-03

KARDOSIELEP intézőségénél. Házát lakbérrel lefizeti. 564

FÉRFI SZALMAKALAPOK és NŐIKALAP UDONSÁGOK legelőnyösebben **Daniel M. C. Temesvár.** Detaileladás a gyáreületben Jozsef (Kütlér) 12. SÜRGŐNYIM IDEAL TIMISOARA

Művészet

Frosleanu masorok hangversenye az osztrácsi siker jegyében folytatja. Amint az első koncertjén bizonyítottuk, a nemzetiségű művészek ereje moának rottunk fel, ezáltal teljes művészi izlésben olvadt fel. Kétnő diszpozícióban és lezárt nyugalmában adta elő Paganini hangversenyművét. Szélesen és ritka finomsággal játszotta az első szám adagio-tételét és magával ragadta a közönséget a Campanella virtuoz előadásával. Technikai tudása a 16. koncertben tündöklött a legfényesebben. Olyan tökélyvel és szédítő iramban játszotta az önkéntes kadenciákat, mint kevesen kiválasztottak. A Capriccio-ek előadása közben kezdett a közönség igazán felmelegedni és a Mozsfantázia után a tetszés szüni nem akaró zugós tapsvihárban jutott kifejezésre. A sajnósan kisszámú közönség lelkes ünneplését a művész saját szerzeményű bájos Doina és több magyaros motívum átmozgásával köszönte meg.

Börösök Samu képiállítása Temesvárott. **Börösök Samu** nevének a művészeti világban nemzetközi viszonylatban is nagyszerű hangzása van. A művész Nagybányán és Párisban tanult, hosszabb ideig tartózkodott a nyugati kulturcentrumokban és mindenütt nagy sikereit volták. Az erdélyi zenékely származású művészek a budapesti Szépművészeti Múzeumban négy képe van, a román állam is vásárolt festményeiből. Temesvárra elhozta most művészetének legjobb termését, hogy az itteni közönségnek is bemutassa. Kiállítása, melyet a Cioban-palotában rendezte, a hó tizenkilencedikén nyílik meg és tíz napig áll a közönség rendelkezésére.

A csodagyermek hangversenye. Pénteken este kilenc órakor tartja hangversenyt Schuller Heinz, a hat éves csodazongorás. Schuller kivételes tehetség és eddigi hangversenyeiről a kritika a legnagyobb elismerés hangján emlekezett meg. A legnehezebb zongoraszámokat játszi könnyedséggel adja elő. A hangverseny előfeszült várakozással tekintenek.

Színház

A színházak a művészek általános támogatására törekednek. A színházak a városok szívesen fogadják a most tartó, amelyen a színházak mostani sorsáról is foglalkoztak. Megállapították, hogy az osztrácsi színházak kivétel nélkül találkoznak. A mostani azonban az, amelyen, hogy a mozik jól jövedelmeznek, azt tervezik, hogy a mozik legyenek a színházak segítségére. A miniszternek javasolni fogják, hogy a mozik jegyét tíz-husz leire erejéig adoztassák meg a színházak javára. Nem bizonyos, hogy a miniszter ehhez hozzájárul, annál is inkább, mert a mozik maris elhatározták, hogy tiltakoznak közönségük megterheleése ellen.

A színházi iroda hírei. Ma este mutatja be a társulat a Levél szenzációs angol drámát, amely mindenütt, ahol eddig előadták, oriasi sikert aratott. Rejtélyes bűnüggyel kezdődik a darab, mely izgalmas jeleneteket minőségig leköti a közönség figyelmét. A Levelben Kálmán Sári viszi a főszerepet, a többi szereplők: Mesáros, Jávör, Jung, Olasz és Kun. A Mesék az írógépről operettet vasárnap este mutatja be az operettársulat Betegh Bébyvel, Kiss Mariskával, Pallay Manyival, Szepessy Edittel, idősebb Szendreyvel, Galettával, Győzővel, ifj. Szendreyvel, Kunnal, Mészárossal és Olaszsal a főszerepekben.

Színházról templom. Budapestről jelentik: A református egyház beadványt intézett Budapest város tanácsához, amelytől a Várszínház református katonai templom céljaira való átengedését kéri. A Várszínház, mielőtt mostani rendeltetését kapta volna, katolikus templom volt és II. József idejében alakították át színházzá.

Alt-Heidelberg. Nagy érdeklődés előzi meg a gyárvárosi Katolikus Ifjúsági Egyesület vasárnap, március 18-án délután négy órakor tartandó német operettelőadását. Színe kerül az Alt-Heidelberg című énekes és zenés színdarab, amely az ősi heidelbergi diákéletnek bájos romantikáját viszi színpadra. Az egyes szerepeket Ott Stefi, Hollinger Vilma, Scholtz Adrienne, Kopácska Pál, Lukás Károly, Karabás Máttyás, Rittinger Imre és Hendl Ottó játsszák. Jegyek árai hatvan, negyven, harminc és husz lei és a jegyek elővételben már most kaphatók esténként az egyesületnek Tigris-utca 6. szám alatti helyiségében.

Közgazdaság

A „Kandia“ R.-T. ezidei rendes évi közgyűlése

Temesvár, március 16.

A „Kandia“ R.-T., Cukorka-, Csokoládé- és Konzervművek, folyó hó 15-én tartotta meg a Temesvári Bank és Kereskedelmi R.-T. tanácstermében Szana Zsigmond angol kir. konzul elnöke alatt 18-ik rendes évi közgyűlést. Löwinger Dezső igazgató az üzleti jelentést terjesztette elő, amelyből kitűnik, hogy a vállalat által előállított tökéletes minőségű cukorkák által a „Kandia“ Nagyrománia legjelentősebb csokoládé- és cukorkagyárai közé tartozik és annak gyártmányai az egész országban nagy kedveltségnek örvendenek. A zárszámadás-

sokból látható, hogy a vállalat 12% millió lei alaptőke és 10% millió lei tartalékok mellett 3,011,232 lei tiszta nyereséget mutat ki, amelyből 20% osztalék fizetettik és a vonatkozó szelvénye h 16-ától kezdődőleg a Temesvári Bank és Kereskedelmi R.-T. pénztárána beváltatik. Az igazgatóság újra megválasztotta, a felügyelőbizottságba pedig új tagokként Binder ezredes és Vermes Ernő igazgatót választottak. Az erősen látogatott közgyűlés az igazgatóság indítványait egyhangulag elfogadta és a vállalat vezetősége által szétosztásra került kóstolópróbák, azok kiváló minősége folytán, nagy elismerésben részesültek.

Gyengén sikerült

az idei temesvári tavaszi országos vásár

Temesvár, március 16.

Tavaszi országos vásár volt tegnap Temesvárott. Bent a városban alig lehetett ennek jeleit látni. Maga a vásártér elég népes volt, de több volt a kináló, a bámszokó, mint a vásárló. A mostani nagyvásárnak mindenestre érdekessége volt, hogy hiányzott belőle a koldushad. Más nagyvásárkor már a vásártér felé vivő utak két sorát végigülte a siránkozó koldusok hada, akik — mint a régi római veteránok a sebeiket — a maguk testi förtelmeit tárták fel az emberek előtt, hogy így ébresszenek maguk iránt szánalmat. Azonban bizonyára nem annyira az a félelem, hogy a pénzhány miatt nem jut nekik alamizsna, hanem inkább a csavargótörvény tartotta vissza őket a gyülekezéstől. Attól tartottak és méltán, hogy miként az elmúlt téli vásáron, a rendőrség most is összefogdossa őket és a végén valamely munkatelepre kerülnek.

A nagyvásárrát szélén van a kis földszintes épület, ahol az eladott állatok járlatait átírják. Körülbelül háromszáz ember álldogál előtte és vár sorára. Délután három óráig hat száz járlatot irtak át és remélhető volt, hogy estig még további kétszázal végeznek. A felhajtáshoz viszonyítva a vásár elég gyenge volt. Vagy tizezer darab állatot hajtottak fel a tavaszi vásárra és annak még a tizedrésze sem kel el. Leginkább lovakat vettek a gazdák, mert kezdődik a szántás és egyéb tavaszi munkálat és szükségük van az igavonókra. A ló ára hétezer és huszezer lei között váltakozott. Ökröt feltűnően keveset adtak el. Elkértek egy pár szép ökörért huszezer leit is. Tehének hét-nyolezer lei volt az ára.

A kirakodó vásár igen néptelen volt. Ruházati cikk még elkel valamelyes, de más bizony nem nagyon kellett a vevőknek. A bogárok még csináltak valami vásárt, mert hiszen

Heti műsor.

Péntek este 9 órakor: Levél.
Szombat délután 4 órakor: János vitéz.
Szombat este: Román előadás.
Vasárnap délután 3 órakor: Marica grófnő.
Vasárnap délután 6 órakor: Macska.
Vasárnap este 9 órakor: Mesék az írógépről.
Hétfő este 9 órakor: Mesék az írógépről.
Kedd este 9 órakor: Mesék az írógépről.

Pénzügyi kormánybiztosok kinevezése. Bukarestből jelentik: Számoltan izben merült már fel az a terjedelmes kormánybiztosok kinevezésére ki. Ezt az érdekeltek közbenjárásán mindenegyes esetben sikerült megakadályozni. A kormány a pénzügyminiszterium reorganizálásáról szóló törvényjavaslatba vett fel egy szakaszt, mely egy eldugott mondatban a kormánybiztosok kinevezésének jogát kodifikálni akarta. A kamara változatlanul elgátdta a javaslatot és csak a szenátus tárgyalás alkalmával sikerült a szakaszt úgy megváltoztatni, hogy csupán a közérdekű pénzügyi biztosok élére állhatók kormánybiztosok. Ez a rendelkezés még sok zavart fog okozni, minden pénzügyi biztosra, mely csak a lecsöklyebb vonatkozásban van a kintárral, rászűthető a közérdekű jelleg.

Új vasúti jegyeket annak ki. Bukarestből jelentik: Az államvasutak vezérigazgatósága elhatározta, hogy aprús eisejével bevonja a mostani vasúti jegyeket és teljesen új és egyszerű országos egységes jegyeket hoz forgalomba. A személyvonati osztrácyara színe sárga színű, fehér garantesikkal, a második osztályra ervaenyek zöldék kék haracsikkal, a harmadike sötetkek fehér garantesikkal. A gyorsvonati jegyek első osztályon sárga vörös haracsikkal, a második zöld vörössel, a harmadike sötetkek ugyancsak vörös csikkal. A vörös csik különben gyorsvonati jegyek nemzetközi jelzése, amelyet most a román államvasutak is gyakorlatban használnak vesznek.

Az osztrák kancellár a bécsi mintavasár román pavilonjában. Bécsből jelentik: Seipel dr. osztrák kancellár tegnap a bécsi mintavasáron me tekintette a román pavilont. A kancellár legnagyobb meglepetéssel adott kitéjezést. A kancellárt a román kolónia fogadta Mitilin bécsi követtel az eien. A román bizsóságban helyet foglal Oprea János a temesvári kereskedelmi és iparmara elnöke is, aki jelenleg Bécsben tartózkodik.

Az állami költségvetés tizenöt milliárd leies hiánya. Bukarestből jelentik: A Cuvantul nagy cikk keretében foglalkozik a költségvetéssel. Az előző évi költségvetésekkel összehasonlítva és arra a megállapításra jut, hogy a költségvetések sohasem voltak reálisak és állandó deficitet mutatkoztak. Ennek az alapján az 1927. évi költségvetési hiányt tizenöt milliárd leire csüli. Felszólítja ezzel kapcsolatban miniszterelnököt, hogy a parlamentbe adjon a költségvetési hiányokra néz tiszta képet és felvilágosítást.

Törvénytörvény

A Szerb Takarékpénztár letartóztatott igazgatósági tagjai egyelőre fogva maradtak. A temesvári ítélőtábla melle működő vádtañacs tegnap tárgyalta Szerb Takarékpénztár ügyében letartóztatott Gavrilovic György Prekajszyk Paja szabadlábra helyezési ügyét. Mindkettőjük a törvénytörvény szabadon engedte, azonban az ügyészi felelősség folytán a tábladöntésig még fogva maradtak. A táblatagnap tartott ülésében nem hozódöntést, hanem csak a jövő héten határoz végleg mindkettőjük szabadlábra helyezését illetőleg.

A kis inas tragikus halála. A temesvári ítélőtábla tegnap tárgyalta Hingirsch János lippai asztalosmester bűnügyét, aki ellen az a vád, hogy gyaluval egy ütötte meg Gutti János nevű inasát, hogy az meghalt. A aradi törvénytörvény haláltokozó súlytestisértés miatt hat havú fogházzal ítélte. A tábla előtt a vádlott képviselőjében megjelent Brudariu Adrian ügyvéd azzal érvelt, hogy az osztrácsi bizonyítvány szerint a fu halálát közvetlenül tetanusmérgezés okozta és nem az ütés. A tábla a vádlott büntetését hat hónapról három hónapra szállította le.

Apró hirdetések

Előfizetőink abban a kedvezményrészben részesülnek, hogy az utolsó előfizetési nyugta felmutatása ellenében hivatkozott közölhetnek egy tíz szög terjedő apróhirdetést.
Egy szó ára három lei, vastag betűvel öt lei. Legkisebb apróhirdetés három lei, álláskereséktől tíz szög husz lei.
Hirdetési díj minden egyes esetben előre fizetendő.

Alkalmazás

Legjobb házaspár vidékre megbízható mindenestül keres. Cim megtudató a kiadóban.

Érteni tudó mindenestül felvételek, III. Holló-utca 25/B. földszint jobbra. (708)

Allást keres

Angangyártásban perferkt nagyobb üzembe azonnali belépésre állást keres. II. Behela-u. 1. (681)

Leány irodai gyakorlati alpriss 1. állást keres. Beszél magyarul, émetül és románul. Kezdő magyar émet gyorsirónó jó számoló. L. helyleg ügyvédi irodába Ajánlatokat Szorvaimas" jeligére a kiadóba

Lakás

Égy vagy háromszobás lakást keresek bárhol közel a vilamoshoz. Imeket „Csendes lakó” jeligére a kiadóba kérek. (685)

Szobás lakás olcsón átadó a gyárvárosban, egy pere a vilamos megállótól. Cim a kiadóhivatalban. (686/a)

Motorkerék pár

Javítások, bármily gyártmány, jótállás mellett

Katzkynál

Mercy-utca 10.

Adás-vétel

Puch gyártmányu kerékpár költözés miatt olcsón eladó. Cim Lózsa u/c 45. (684)

Szobás lakás hálószoba butorral együtt azonnal átadó. Cim a kiadóban (530)

Idő jókarban levő altdeusch íróasztal és ágy, éjjeli szekrényel. Dr. arcsetichné, Józsefváros, Horváth földszint-utca 5. (704)

Helyek havi 400 leies r szletzet-sre kaphatók. Erzsébetváros, Csiká-utca 4, jobbra. Délut n 2-3 óra között. (288)

Különféle

Stabilis üzlethez 60 ezer lei betéttel társ kerestetik. Bővebbet írj 5. sz. ügyvédi iroda. (713)

Ó és függő lámpák olcsón kaphatók Láng-Valynél, Temesvár, Hítelbank-palota. (705)

A Lloyd negyedben egy igen legáns, pazar kiállítású, erélyes, rekvirálás alól mentes

3 szobás utcai lakás

május 1-re kiadó

Érdeklődők „Lelépés van, olcsó házbérel” jelige alatt írnak a kiadóhivatalba. 706

Hercegnő és cigány szerelme

34

Rigó Jancsi ellenkezni próbált:

— Csak nem akarsz a szememre vetni, hogy én egyedül költöttem el a vagyonodat? Hiszen együtt éltük el és sohsem tagadtam meg egyetlen kívánságodat sem.

— Igen, a szerelmedet adtad nekem, de azonkívül semmit sem. Pedig a férfinak nemcsak az a kötelessége, hogy a maga asszonyát szeresse, hanem az is, hogy dolgozzon érte.

— Mondd, Klára, mit akarsz tulajdonképpen ezekkel a szemrehányásokkal?

— Semmit sem akarok. Nem akarok a múlt évek miatt utólag rekriminálni. Csak arra akarlak figyelmeztetni, hogy meg kell beszélnünk jövő életünket. Mert most már nincsen vagyonunk és arra kell gondolnunk, hogy miképpen fogjuk megszerezni az anyagi eszközöket ahhoz, hogy magunkat fenntarthatassuk.

— Beszélj, kérlek. Kíváncsi vagyok arra, hogy te miképpen képzeld a jövőnket.

— Remélem, tudod azt is, hogy minden értékesebb gyémántomat már eladtam, mert az utóbbi években téled nem kaptam egyetlen frankot sem és a magam szükségleteinek fedezésére csak úgy tudtam pénzt előteremteni, hogy sorba megváltam értékes követimről. Ma aztán annyi drágakövet és ékszerem sincsen, hogy azok árából kifizethetnénk ennek a haznak a bérletét. Első kötelességünk tehát az, hogy ebből a házból kiköltözködjünk és magunknak egy kisebb lakást keressünk. Azután bizony rajtad a sor, hogy ismét elővegyed negyedüdet és művészetteddel keressed meg a kétünk megélhetéséhez szükséges pénzt.

Rigó meglepődéssel dörzsölte össze kezét:

— Hát ezt megtehetem. Majd megmutatom neked, hogy tudok még egy asszonyt eltartani. Majd előkeresem a hegedümet és még ma kipróbálom. Igaz, hogy régen nem hegedültem, de azt hiszem, tudásomnak azért nincsen semmi fogyatkozása. Persze, az új muzsikát, amely az utóbbi esztendőben divatos lett, még meg kell tanulnom. Azután meg nem szabad elfeledni azt sem, hogy az utolsó években az emberek már igen keveset, vagy talán éppenséggel alig valamit beszéltek rólam. Elfelelték a híres Rigó Jancsi cigányprimást, aki valamikor eksztázisba hozta őket a muzsikájával és olyan gyönyörűen játszott, hogy még a világ legszebb asszonyát is meghódította magának a hegedüjével. Most már azonban nem igen gondolnak erre az emberek. Éppen azért kérdés, hogy sikerül-e majd jobb szerződést kapni valamely előkelő helyiségbe.

— Meg kell próbálni, — ismetelte újra Klára — pénzt kell szerezni.

Rigó Jancsi egyszerre szemtelen lett. Kitért belőle az igazi cigányteremtészet.

— De hát, ha olyan nagyon akarsz pénzt szerezni, akkor miért biztatsz engem arra, miért nem próbálkozol meg magad is a pénzszerzéssel?

— Hiszen, ha ehhez értenék, szivesen megcselakedném.

— Pedig megtehetnéd és csak kevés fáradságba kerülne.

— És hogyan fogják hozzá?

— No, hallod, a dolog igen egyszerű. Csak éppen arra van szükség, hogy egy kicsit komédiázzál, egy kicsit megalázzad magadat, egy pár hamis könnyet ejts és ismét millióink lesznek.

Klára megdöbben. Sejtette, hogy Rigó hová céloz szavaival. Mindazonáltal remélte, hogy nem lesz elég bátorsága hozzá, hogy azt ki is mondja.

Azonban Rigó nem törődött Klára érzékenységével és kiméletlenül folytatta szavait:

— Nézzed, Klára, Párisban vagyunk, nem messze a férjed, Chimay herceg palotájától. Hiszen érted, ugye, hogy mit akarok ezzel mondani. A herceg beteg és öreg és bizonyos, hogy még most is nagyon szeret téged. Ha felkeresed és egy kicsit szenteskedsz előtte, akkor bizonyos, hogy mindent elérhetsz nála. Eredj el hozzá, keresd fel, eseteljed neki rossz anyagi helyzetet és bizonyos, hogy néhány milliót kaphatsz tőle.

Klára indulatosan mondta:

— Azt sohsem fogom megtenni!

— És miért nem, ha szabad kérdeznem?

— Addig, amíg jól ment sorom, azaz addig, amíg bőségesen volt pénzem, nem törődtem a herceggel. Most, hogy koldusnő lettem, most menjek hozzá alamizsnát kérni? Nem! Ilyen aljaságra sohsem leszek képes. Sohsem fogom magamat annyira megaláznai.

— Akkor sem megy el a herceghoz, ha megmondom neked, hogy sürgős kártyaadósságaim vannak, melyeket okvetlenül és sürgősen kell kifizetnem? Akkor sem megy?

— Akkor sem, — mondta a hercegnő határozottan.

Rigó Jancsi szemei vérbeborultak. Adáz düh fogta el. Odarohant Klárahoz, megragotta annak két vállát és izgalmatlanul rázta. A szegény hercegnő, aki ilyesmihez nem volt hozzászokva, annyira megrémült, hogy szinte eszméletét veszítette.

— Asszony, — kiáltotta a cigány — hát tönkre akarsz engem tenni? Börtönbe akarsz juttatni? Azt akarod, hogy a bíróság elé kerüljek? Értsd meg, hogy kártyaadósságom fedezésére váltókat kellett aláírnom. Ezek a váltók pedig nem közönséges váltók. Érted?

— Hamis váltókat adtál? — kérdezte megdöbbenve Klára.

— Igen, hamis váltók és tudd meg, ha nem váltom be őket, akkor az ügy a rendőrség elé kerül és engem becsuknak.

Ez több volt, mint amennyit Klára elviselhetett.

Erőtlenül rogyott egy székre és kezével eltakarta elfehéredett arcát.

Perceken keresztül némán ült, aztán pedig keservesen sirni kezdett. Fuldokló, el-elcsukló zokogás volt az, olyan sirás, amely a szív mélyéből jön.

Ez a nagy fájdalom Rigó Jancsit is megindította.

Odament hozzá és kezével megreogatta a fejét.

— Nézzed, Klára, — szóló esdeklő, rábeszélő hangon — hiszen én értem, hogy részedre nagy áldozat megtenni azt, amire kérlek, de mindkettőnk érdeke kívánja ezt a lépést. Hiszen csak egy kis tettetésről van szó, csak egy kis hazugság, egy kis fáradság és mindketten kellemetlen helyzetből

menekülünk meg. Aztán, ha kapsz a hercegtől egy pár milliót, majd másképpen élünk. Kifizetjük az adósságot, más lakásba költözünk, közbe pedig gyakorolni fogom a hegedülést, hogy utólrjem a fiatalokat és moderneket, aztán keresek szerződést és minden jóra fordul.

Klára zokogása lassankint alább hagyott és Rigó Jancsi ebből új bátorságot merítve, folytatta rábeszélését:

— Keltse fel magad iránt a herceg szánalmát és meglátod, hogy teljesíti minden kérésedet. Ahogy én a herceget a te szavaidból ismerem, még vagyok róla győződve, hogy még sokkal többet kapsz tőle, mint amennyit remélni merhetnénk. Öltözz fel fekete gyászruhába, tegyél az arcodra sok fehér festéket, a szemeid alá szürke festékekkel húzz mély ráncokat, hogy azt a benyomást keltsed, mintha bánatod volna és mintha sokat szenvednél. Meglátod, mindent el fogsz a hercegnél érni.

A hercegnő fejében kovályogtak a gondolatok. Rettenetes érzelmek háborogtak benne. Végtelen undor fogta el a cigányprimással szemben, de azért tudta, hogy ezt az áldozatot mégis meg fogja hozni. Maga sem tudott volna magának számot adni róla, hogy mi az az ellenállhatatlan erő, ami erre készítette, pedig minden jobb érzése, minden gondolata tiltakozott ez ellen.

(Folyt. köv.)

Házhelyeket

Legolcsóbban Ujkisodán a villamos megállótól 10 percrenyire fekvő telepen lehet vásárolni. Négyzetötlent 100.— egyszáz lei, 155 négyzetöl 15.500.— lei, mely összeget 12 havi részletben hatmentesen törleszt, tehát egy havi részlet csak 1000 lei. Siessen, míg a készlet tart. Érdeklődjön **Ternyancsev tivadar**, IV Horváth Bold zsár-u 3

Üzlethelyiség

Jó helyen, Ujkisodán 1 km-nyire Temesvártól villanyosvasúttal elérhető. X. és VI. utca sarok, a lakással együtt azonnal kiad, esetleg a ház eladó. Érdeklődni a háztulajdonosnál 645 **Kernweis-nénél**.

Előkelő vegyészeti gyár

helyi piacon bevezetett, 697

agilis képviselőt

keres.

Referenciákkal, kimerítő ajánlatok „Vegyészeti gyár” jelige alatt a kiadóba.

Convocare.

„Vital” Sigismund Beran Fiu, Societate Romaneasca pe actiuni, pentru Comert și Industrie, Timișoara fine adunarea generala pe ziua de 25 Martie 1928, la ora 9 dimineata in localul sau și sediul societății, Piața Sft. Gheorghe No. 1 Timișoara, cu urmatorul program: 1. Raportul anual al Direcțiunii și prezentarea Bilanțului pe anul 1927. 2. Raportul Comitetului de Cenzori. 3. Stabilirea Bilanțului de fine de an, hotarare asupra rezultatului. 4. Descarcarea Direcțiunii și a Cenzorilor de gestiunea anului 1927. 5. Eventuale propuneri. 676

Direcțiunea.

A Sváb Kereskedelmi és Iparbank

Részvénytársaság

1928 március hó 25-én tartja meg az intézet helyiségében Timișoara—Belváros,
Bul. Regele Ferdinand (Lloyd-sor) 9. sz. alatt

VII. rendes évi közgyűlését

melyre a t. részvényesek ezennel tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó: jegyzőkönyvvezető és két hitelesítő kijelölése.
2. Az igazgatósági jelentés és az 1927. évi zárszámadások előterjesztése.
3. A felügyelőbizottság jelentése.
4. A tiszta nyereség felosztása és a felmentvény megadása feletti határozathozatal.
5. A felügyelőbizottság tiszteletdíjának meghatározása az 1927. évre.
6. Az igazgatóság kiegészítése két évre.
7. Egy felügyelőbizottsági tag megválasztása két évre.
8. Esetleges indítványok, amelyek 8 nappal a közgyűlés megtartása előtt az igazgatóságnak betérjesztendők.

Timișoara, 1928. február 27-én.

Az igazgatóság.

U. i. Mindazok az részvényesek, akik a közgyűlésen szavazatukat gyakorolni óhajtják, kötelesek részvényeiket, amelyek a társaság részvénykönyvében legalább 3 hónappal előbb saját nevükre átíratnak, a le nem járt szelvényekkel együtt legalább 3 nappal a közgyűlés megtartása előtt az intézet főpénztáránál, vagy legalább 8 nappal előbb a következő intézeteknél letétbe helyezni:

Az intézet fiókjainál: Temesvár-Erzsébetváros (Telekház-tér 1.), Sándorháza, Billéd, Bogáros, Csákova, Nagykomlós, Delta, Zombolya, Kisbecskerek, Kísszentmiklós, Moravica, Móriföld, Ujarad, Kiskomlós, Parác, Perkoszóva, Rékás, Ujvár, Végvár.

Kirendeltség: Németsztamora.

Vagyon		Mérleg-számla		Teher	
Pénztárkészlet	9,767.263	64	Részvénytőke	15,000.000	
Követelés Bankoknál	17,608.345	09	Tartalékalap	1,617.761.92	
Váltótárca	97,227.526	50	Kétes követelések tartalékalapja	2,000.000.—	*) 3,617.761.92
Adósok	129,183.813	42	Betétek:		
Vállalati és pénzügyi részvények	6,553.373	27	Könyvecskékre	169,951.250.09	
rúkkészlet	2,242.129		Folyószámlában	47,782.101.32	217,733.351.41
Intézeti székház („Naționala“ házépítő r.-t. részvényei)	10,000.000		Hitelezők	19,245.525	08
Ingyatlanok	523.415		Visszleszámított váltók	9,723.440	
Kezességek	5,488.867		Fel nem vett osztalék	163.943	75
Berendezés	1		Kezességek	5,488.867	
			tmeneti tételek és kamatok	3,705.222	91
			Nyereség:		
			Elővitel 1926. évről	241.189.22	
			1927. évi tiszta nyereség	3,675.437.63	3,916.626.85
	278,594.738	92			
				278.594.738	92

Reinholz s. k. ügyvezető igazg.

Timișoara, 1927 december 31-én.

*) Az igazgatóság javaslatának elfogadása esetén a tartalékok 4,000.000.— leire emelkednek.

A könyvelésért: Franz s. k. cégvezető-főkönyvelő, cont. autorizat

A Sváb Kereskedelmi és Iparbank Részv.-Társ. igazgatósága:

Schulz s. k. elnök   Dr. Dutschak s. k.   Bangert s. k.   Felser s. k.   Keller s. k.   Molnár s. k.
Schmitzer s. k.   Schnur s. k.   Dr. Spariosu s. k.   Vogel s. k.   A. Vogel s. k.

Megvizsgálta és rendben találta:

A felügyelőbizottság:

Keller s. k. elnök   Brück s. k. cont. aut.   Buchmann s. k.   Geler s. k.   Lukhaup s. k.   Potenz s. k.   Varga s. k.

Felelős kiadó: VARNAY ELEMÉR dr.

Nyomatott a Helleon Bánáti nyomda részvénytársaságnál, Timișoara.